

ئەي پېغەمبەرى خودا، خاكىكم دەستكەوت (بوو بە مولكى من) له خەيبەر، ھەرگىز سامانىكم له لا نەبوو ھەو ھە نرختەر بېت، ئايا چى فەرمانىكم پىدەكەيت سەبارەتى؟ فەرمووى: ئەگەر بتهوئت بنچىنەى (دەستكەوتەكە) دەھىلئتەو ھە (وھكو وھقف)، (بەرھەمەكەى) دەكەيتە خىر

له عبداللهى كورى عومەر ھەو -رەزای خوای لئىت- دەلئت: عومەر خاكىكى دەستكەوت (بوو بە مولكى) له خەيبەر، ھات بۆ لای پېغەمبەر -صلی اللہ علیہ وسلم- بۆئەوھى فەرمانى پىكات (سەبارەت بە ئەم خاكە)، ووتى: ئەي پېغەمبەرى خودا، خاكىكم دەستكەوت (بوو بە مولكى من) له خەيبەر، ھەرگىز سامانىكم له لا نەبوو ھەو ھە نرختەر بېت، ئايا چى فەرمانىكم پىدەكەيت سەبارەتى؟ فەرمووى: «ئەگەر بتهوئت بنچىنەى (دەستكەوتەكە) دەھىلئتەو ھە (وھكو وھقف)، (بەرھەمەكەى) دەكەيتە خىر». دەلئت: كوردى بە خىر، بەلام نایت بفرۆشرېت، ونایت وھكو ديارى بھەخشرت، ونایت بكرتە میرات. دەلئت: عومەر كوردى بە خىر لەسەر ھەزار، وکەسە نزىكەكان، وبنەدەكان، ولە پىناو خوای گەورە، وبۆ رىوارەكان، ومیوانەكان، ورىگە پىدراو ھەو ھە پىرئوھى دەبات لئى بخوات بە مامناوھندى وبەشى ھاوړىكەى بدات، بەلام ھەولئ ئەو ھەدات بەھۆبەو ھەولەمەند بېت. ولە گىرانەوھەبەكدا: بەرھەمەكەى خەزن نەكات بە مەبەستى ئەوھى دەولەمەند بېت.

[صەحیحە] [بوخارى و موسلىم ھاوران لەسەرى]

عبداللهى كورى عومەر -رەزای خوای لئىت- دەلئت: (عومەر خاكىكى دەستكەوت -بوو بە مولكى- له خەيبەر): لئىرەدا ئىبن عومەر دەلئت، عومەر كە باوكىتى ئەمىش وھكو پىرئىزى دانانرېت چونكە بەرامبەر بە باوكى نەبوئو ھە بەلكو دەگىرئتەو ھە بۆ كەسانىكى تر وبۆ روونكردنەوھى ھوكمىكى شەرعیە، وناوھىتانی باوك بەناوئى خۆى دەگەرئتەو ھە بۆ داب ونەرىتى خەلكى ئەو ناوچەى، عومەر خاكىكى دەستكەوت (بوو بە مولكى) له خەيبەر لە سەد پشك پىكھاتبوو ئەمىش بەھۆى چاكى وباشى ئەو خاكە، وھاوھلان -رەزای خوایان لئىت- پىشپىركىيان دەكرد بۆ ئەنجامدانى كوردەو ھە چاكەكان بە شىئوھەكى گشتى وھەرۆھە ئەو كوردەو چاكەنەش كە دەمىننەو ھە لە پاش مردن، ئىمامى عومەر -رەزای خوای لئىت- ھات بۆ لای پېغەمبەر -صلی اللہ علیہ وسلم- ئەمىش وھكو ھىوابەك بۆ بەدەستھىتانی ئەو چاكە باسكراو ھە، كە خوای گەورە دەفەرموئت: {لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ} [آل عمران: 92] واتە: {ئىئو ھەرگىز بە خىر وچاكە ناگەن (وھ دەسگىرتان نایت) تا نەبەخشن ھەندىك لەو داراییەى كە خوشتان دەوئت}، داواى رېنموئى لە پېغەمبەر -صلی اللہ علیہ وسلم- دەكات لە شىوازى مامەلەكردن لەگەل ئەم خاكە بۆئەوھى وھكو خىر بىبەخشىت لە پىناوئى خوای گەورە، ئەمىش -صلی اللہ علیہ وسلم- ئاماژەى بۆ كورد بە باشترین شىوازەكانى خىر كوردن، ئەمىش ئەوھە بنچىنەى (خاكەكە) دەھىلئتەو ھە (وھكو وھقف) لە لای خۆى، بۆئە ئىمامى عومەر ھەش خاكەكەى وھكو (وھقف) دانا، نە دەفەرئتەو ھە ونە وھكو ديارى دەبەخشرت، ونە دەبىتە میرانىش یان جگە لەمانە لە بەكارھىتەكان كە دەبىتە ھۆى گواستەوھى خاوەندارىتى (مولكەتى) ئەم خاكە بۆ كەسىكى تر، بەلكو بەرھەمەكەى دەكرىت بە خىر وھەخشرت بە ھەزاران وکەسە نزىكەكان، وپان بەھۆبەو ھەبەندە (كۆپلە) ئازاد دەكرىت، یان دىھى پىدەدرئتەو ھە لەسەر ئەوانەى واجبە لەسەریان دىھە بدن، وپارمەتى موحاھىدانى پىدەدرئت كە جىھاد دەكەن لە پىناو سەرخستنى وشەى خوای گەورە (سەرخستنى ئانىى ئىسلام)، وبەرھەمەكەى دەبەخشرت بە رىوارانىش ئەوانەى خۆراك وقوتیان پىنەماو ھە لە سەفەریاندا بۆ خاكىكى تر، وھەرۆھە دەبەخشرت بە میوانەكان؛ چونكە رىزگرتن لە میوان لە ئىمانەوھە، ئەو كەسەى خاكەكە بەرئو ھەدات وھەمەتى دەكات؛ ئەوا دروستە بۆى لە بەرھەمەكانى

خاڪه كه بخوات به لام به شيويه كي مامناوهند وبه پتي پٽويست، وليي ده به خشيت به هاورياني؛ به بي ئه وهى به رهه مه كاني به كاربهيتت بو خو دهوله مه ند كردن، چونكه ئه م خاڪه دانراوه به خه ر جكر دني له ريگاي خير وچا كه كاري، نه ك بو خو دهوله مه ند كردن وپاره په يدا كردن، تيبنيه ك: (وه قف) ئه وهيه مسولمان سامانتيكي جا هه رشتيك بيت دهيه خشيت به لايه نيكي له لايه نه كان؛ بوئه وهى به رپوهى بهن، بو نمونه خاكيك به روهومى كشتوكالى ههيه، ئه و لايه نه به رهه مه كاني وه كو خير ده به خشيت به هه ژاران ويٽويستان، وينچينه ي خاڪه كه (شته كه) ده ميٽته وه ونايٽ بفرؤشريٽ وبه ديارى به خشريٽ يان بيته ميرات.

<https://sunnah.global/hadeeth/ku/show/6031>

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

